

HOOFDPIJN ALS BIJWERKING VAN ETANERCEPT

In de bijsluiter van etanercept stond geen bijwerking hoofdpijn. Nadat Bijwerkingencentrum Lareb hier verschillende meldingen van ontving, is hoofdpijn als bijwerking in de bijsluiter alsnog opgenomen.

Etanercept is een biological voor de behandeling van reumatische aandoeningen, zoals reumatoïde artritis en spondyloartritis (ziekte van Bechterew). Het onderdrukt afweerreacties van het lichaam. Hierdoor nemen pijn, zwelling en stijfheid van de gewrichten af en is er minder kans op gewrichtsschade. Naast reacties op de prikplek, infecties, allergische reacties, vorming van autoantilichamen, jeuk en koorts behoort hoofdpijn inmiddels tot de meest gerapporteerde bijwerkingen bij dit middel.

Hoofdpijn

Hoofdpijn, maar ook spanningshoofdpijn en migraine, is een veelvoorkomende klacht. In de huisartsenpraktijk is hoofdpijn een van de meest voorkomende klachten, zowel bij volwassenen als bij kinderen. Van alle kinderen en (jong)volwassenen heeft ongeveer de helft wel eens hoofdpijn en vrouwen hebben over het algemeen meer hoofdpijn dan mannen. Hoofdpijn heeft vele oorzaken waaronder griep en verkoudheid, slecht slapen en stress. Meestal is de oorzaak niet ernstig.

Meldingen Lareb

De meldingen van hoofdpijn als bijwerking van etanercept werden doorgegeven door zowel etanercept-gebruikers als van zorgverleners via het online meldformulier (www.lareb.nl) en via de Monitor biologische geneesmiddelen. In totaal heeft

Lareb inmiddels veertig meldingen van hoofdpijn ontvangen bij etanercept.

Omdat hoofdpijn een klacht is die los van medicijngebruik ook vaak voorkomt en natuurlijk andere oorzaken kan hebben, moest zorgvuldig worden bekeken of het ontstaan van de hoofdpijn te maken had met het moment van toedienen van etanercept. In zestien meldingen (zie de tabel op de volgende pagina) was dat het geval.

In een aantal gevallen ontstond de hoofdpijn vlak na toediening van etanercept en in acht gevallen kwam de hoofdpijn steeds terug na de volgende toedieningen. De meeste melders gaven aan dat de hoofdpijn na enkele dagen overging. Bij één reumapatiënt hield de hoofdpijn steeds langer aan na elke volgende toediening. Een aantal patiënten gebruikt paracetamol of andere pijnstillers om de hoofdpijn te verlichten. In enkele gevallen lijkt de hoofdpijn ook te maken hebben met het gebruik van methotrexaat. Eén keer werd zelfs beschreven dat het een stuk beter ging nadat methotrexaat was gestopt. In onderstaande tabel kun je zien hoe patiënten en zorgverleners de relatie met etanercept leggen en omschrijven.

Stop niet zomaar

Gelukkig krijgt niet iedereen die etanercept gebruikt, te maken met hoofdpijn of andere bijwerkingen. Voor veel patiënten is etanercept een goed geneesmiddel. Stop niet zomaar met jouw medicijnen wanneer je last krijgt van bijwerkingen, maar bespreek klachten altijd met jouw arts of apotheker.

De auteurs zijn beide werkzaam bij Bijwerkingencentrum Lareb.

GERDA WEITS EN JETTE VAN LINT
*

casus-nr, melder	patiënt	indicatie	omschrijving klacht	beschrijving relatie met etanercept
1, arts	vrouw, 10-20 jaar	Jeugdreuma (JIA)	zeer hevige hoofdpijn	Patiënte kreeg 1 uur na eerste etanercept-toediening forse hoofdpijn, welke persisteerde en na elke volgende etanercept-injectie tijdelijk toenam.
2, arts	vrouw, 50-60 jaar	Syndroom van Sjögren	hoofdpijn	Direct na toediening trad de hoofdpijn op. Hoofdpijnen traden meer dan één keer op.
3, arts	vrouw, 60-70 jaar	Artritis psoriatica	drukkende hoofdpijn	Na de tweede etanercept-injectie ontwikkelde de patiënte hoofdpijn. De patiënte vertelde dat ze etanercept 's morgens toedient en 's avonds druk in het hoofd ervaarde, lijkend op hoofdpijn.
4, arts	vrouw, 50-60 jaar	Reumatoïde artritis (RA)	hoofdpijn	Na de vierde injectie ontwikkelde de patiënte onder andere hoofdpijn. De klachten hielden 1 dag aan. Na de vijfde en zesde injectie hielden de klachten 2 tot 3 dagen aan en na de zevende injectie 5 dagen.
5, apotheker	man, 20-30 jaar	Psoriasis	hoofdpijn	Klachten ontstaan 2 uur na de tweede toediening.
6, patiënt	vrouw, 50-60 jaar	Psoriasis	hoofdpijn	Klachten ontwikkelen zich 1 dag na toediening.
7, patiënt	vrouw, 20-30 jaar	onbekend	constant hoofdpijn een paar uur na toediening	De patiënte ervaarde constante hoofdpijn een paar uur na de injectie.
8, apotheker	man, 40-50 jaar	Artritis psoriatica	zware hoofdpijn	De hoofdpijn houdt twee dagen aan na toediening.
9, arts en patiënt	vrouw, 70-80 jaar	Reumatoïde artritis (RA)	hoofdpijn	Terugkerende hoofdpijnen.
10, patiënt	vrouw, 60-70 jaar	Reumatoïde artritis (RA)	hoofdpijn	De dag dat ik gespoten heb, na het spuiten.
11, patiënt	vrouw, 60-70 jaar	Reumatoïde artritis (RA)	hoofdpijn	Ik injecteer op maandagochtend dan begint de hoofdpijn dinsdagmiddag, neemt toe tot woensdagmiddag en is donderdagochtend weer over. Niet altijd
12, patiënt	Man, 60-70 jaar	Reumatoïde artritis (RA)	hoofdpijn	Iedere keer na het spuiten van de Enbrel en MTX ben ik 's nachts en de volgende dag misselijk en heb heftige hoofdpijn. Hoofdpijn gaat niet weg en dan neem ik extra paracetamol in. De dagen erna neemt het af.
13, patiënt	Vrouw, 60-70 jaar	Reumatoïde artritis (RA)	hoofdpijn dag na toediening	Ik houd er rekening mee en neem vaak een paracetamol om hoofdpijn te verdrijven.
14, patiënt	Vrouw, 40-50 jaar	Artritis psoriatica, Perifere spondylitis	hoofdpijn	Het was altijd de dag van spuiten. Het was een beetje kater gevoel. Ik kreeg het gevoel een paar uur na spuiten. Ook de dag erna 's ochtends.
15, patiënt	Vrouw, 60-70 jaar	Reumatoïde artritis (RA)	hoofdpijn	Gelijk na de prik, gedurende twee dagen
16, patiënt	Vrouw, 40-50 jaar	Artritis psoriatica	hoofdpijn	Twee tot drie keer in de maand. Het duurt dan een paar dagen. Paracetamol helpt niet, naproxen werkt wel.